

**„Studium fitocenotyczno-ekologiczne ekspansywnego gatunku
Digitalis purpurea L. na Pomorzu Gdańskim”
mgr Anna Gruchała-Węsierska**

We florze Polski *Digitalis purpurea* L. (naparstnica purpurowa) jest gatunkiem o specyficznym statusie – z jednej strony jest kenofitem, który regionalnie jest uznawany za gatunek inwazyjny, z drugiej zaś strony do niedawna podlegał on ochronie prawnej (lata 1983 – 2001). Największe skupienia stanowisk naparstnicy purpurowej znajdują się w Sudetach i Karpatach, jednakże coraz częściej podawana jest ona również z terenów przy morskich, w tym z Pomorza Gdańskiego. Występuje w widnych lasach, zaroślach, na porębach oraz wiatrołomach (gatunek diagnostyczny dla klasy *Epilobietea angustifolii*), a także na siedliskach synantropijnych.

Celem badań było poznanie możliwości ekspansji *D. purpurea* na Pomorzu Gdańskim, w aspekcie różnorodności zajmowanych przez nią siedlisk. W sumie stwierdzono 598 stanowisk naparstnicy purpurowej, które skupione są w północnej części Pomorza Gdańskiego. Badany gatunek odnotowano w 19 zbiorowiskach roślinnych, w tym 8 leśnych i 11 nieleśnych. Najczęściej *D. purpurea* stwierdzana była w zbiorowiskach, gdzie współdominowała z *Agrostis capillaris* lub *Deschampsia flexuosa*. Optymalne warunki do rozwoju opisywany gatunek osiągał na stanowiskach dobrze oświetlonych, na glebach mineralnych, jak i organicznych, o odczynie bardzo silnie kwaśnym. Wśród roślin naczyniowych najczęściej współwystępujących wraz z naparstnicą purpurową stwierdzono: *Juncus effusus*, *Deschampsia flexuosa*, *Betula pendula*, *Rubus idaeus* oraz *Oxalis acetosella*, a spośród mszaków – *Polytrichastrum formosum*.

Wykonane modelowanie potencjalnych nisz bioklimatycznych w oparciu o metodę maksymalnej entropii (MaxEnt wersja 3.3.2) wykazało, że potencjalny zasięg geograficzny, jaki może osiągnąć naparstnica purpurowa jest znacznie szerszy od pierwotnego. Jako gatunek subatlantycki znajduje ona dogodne warunki do rozwoju nie tylko w Europie Zachodniej, ale także w północno-wschodniej części kontynentu, w tym wzdłuż wybrzeża Morza Bałtyckiego. Do głównych czynników klimatycznych ograniczających występowanie *D. purpurea* zaliczono sezonowość temperatur, sumę rocznych opadów oraz sumę opadów w najchłodniejszym kwartale.